

צמצום המעבר מעונה לעונה של ההלקטית הורודה

בעזרת "הסרה" של הלקטים מאוחרים

נוי בועז¹, גרה גבי²

¹שה"מ גליל מערבי boaznoy@shaham.moag.gov.il ² חוות גד"ש גליל מערבי

תקציר

הלקטים סגורים שנשארים על הצמח לאחר הקטיף למעבר מעונה לעונה לכן חשוב להגיע לקטיף עם פחות ככל האפשר הלקטים סגורים ניתן לנסות לבצע זאת ע"י זרוז פתיחתם של ההלקטים הגדולים יותר ונשירתם של הקטנים לפני שהבשילו זרעים. טיפול בגליפוסט 500 ("מנשיר") וקוויק 300 (מזרז פתיחה) 30 ו-16 ימים לפני הקטיף בכותנה פימה מהזן 008 בשילובים שונים לא השפיע על היבול ולא על מרכיבי האיכות השונים.

מבוא

בישראל **ההלקטית הורודה** היא למיטב הידוע מזיק חד פונדקאי הניזון מאברי הפרי של צמחי הכותנה בלבד. במהלך העונה משלים המזיק גלגול מלא במשך 4-6 שבועות. במהלך חודש ספטמבר עם התקצרות היום והירידה בטמפרטורות פוחת % הזחלים המתגלמים והם נכנסים לתרדמה בתוך זרעי הכותנה שנותרים בסוף העונה, מהם הם מגיחים עם תחילת העונה החדשה.

כותון קוויק תכשיר המשמש לשיפור השילוך ומזרז פתיחת הלקטים מכיל אתפון ו-AMADS. **גליפוסט** קוטל העשבים הנפוץ ומהזולים ביותר הנמצא כיום בשימוש המגדלים, נחשב יחסית כחומר ידידותי לסביבה מכיוון שהוא חסר פעילות בקרקע ולא נשטף לעומק (למעט בקרקע חולית בה יכולה להיות פעילות מסוימת כאשר מרכיב החול גבוה). מופיע במספר רב של שמות מסחריים.

גליפוסט בכותנה ישום גליפוסט בכותנה עם ולאחר תחילת פתיחת ההלקטים נבחן בארץ בין השנים 1995 – 2001 במספר רב של ניסויי שדה ותצפיות משקיות. הרוב הגדול של העבודות התמקדו בהשפעת ישום הגליפוסט על יבול הכותן, הסיבים ומרכיבי האיכות. כמו כן מרבית העבודות בוצעו בכותנה מזני האקלה. מתוך עבודות אלה מתקבל שיסום מוקדם של הגליפוסט בכותנה (10% הלקטים פתוחים ומעלה). לא פוגע ולעיתים אף משפר את היבול ומעלה את ערך הסיבים כנראה שבעיקר דרך שיפור השילוך.

**ריכוז ניסוי השדה והתצפיות בגליפוסט בכותנה ותוצאותיהם כפי שפורסמו בחוברות
"תקצירי ניסויי שדה ומחקרים בגידול בכותנה".**

שנה	חוקר ראשי	זן	מינון גליפוסט סמ"ק \ ד'	% פתיחה בישום	יבול	איכות סיבים	הלקטים סגורים בקטיף
1995	נ. ברנע	אקה	100		תוספת	דומה	ל.ג.
1996	נ. ברנע	אקה	100	10	ללא הבדל	שיפור מסוים	ל.ג.
1997	נ. ברנע	אקה	165 - 330	0 - 40	ללא הבדל	שיפור מסוים	ל.ג.
1997	מ. לזר	אקה	300		ל.ג.	ל.ג.	הפחתה רבה
1997	א. סלע	אקה	100		תוספת	פגיעה בערך	הפחתה
1998	נ. ברנע	אקה	240 - 360	20	ללא הבדל	דומה	ללא הבדל
1998	נ. ברנע	פימה	160 - 480	10-15	ללא הבדל	דומה	ללא הבדל
1998	ג. שי *	אקה	240		פחיתה קלה	דומה	ל.ג.
1998	י. שטינברג *	אקה	100		פחיתה קלה	דומה	ל.ג.
1999	א. בוסק	פימה	4%	48	ללא הבדל	ללא הבדל	ל.ג.
1999	ע. שריר	פימה	4%	32 - 72	ללא הבדל	שיפור קל	הפחתה
1999	נ. ברנע	פימה	800	20 - 40	תוספת קלה		הפחתה
2000	נ. ברנע	פימה	** 800	20	ללא הבדל	שיפור	
2000	נ. ברנע	פימה	** 800	ת.פ.	ללא הבדל		
2001	נ. ברנע	פימה	** 4%	+ 20	ללא הבדל		
2001	א. לוי	פימה	** 3.5%	50-60	תוספת קלה	ללא הבדל	הפחתה

* התוצאות פורסמו במסגרת העבודה של נ. ברנע באותה שנה.
** הגליפוסט ניתן בתוספת קוויק או פרפ

מטרת הניסוי

לבחון את השפעת יישום ראפ וקוויק בכותנה בשלב פתיחת ההלקטים בשני מועדים על מספר ההלקטים הסגורים שישארו ע"ג הצמחים לאחר הקטיפה.

שיטות וחומרים

הניסוי יתבצע בחוות הגד"ש של הגליל המערבי
קרקע חרסיתית כבדה
חלקות קטנות (6 שורות x 10 מטר) בחזרות.

טיפול הניסוי

טיפול	גליפוסט	קוויק
1	0	0
2	מוקדם	0
3	מאוחר	0
4	מאוחר	מוקדם
5	מוקדם	מוקדם
6	0	מוקדם
7	0	מאוחר
8	מוקדם	מאוחר
9	מאוחר	מאוחר

מועדי יישום

מוקדם – 30 ימים לפני הקטיפה, מאוחר – 16 ימים לפני הקטיפה (שילוך ראשון)

מינונים

גליפוסט – 500 סמ"ק \ דונם, **קוויק** – 300 סמק \ דונם

ממשק גידול כמקובל באזור

שילוך: 20/9- דרופ 60, 30/9- דרופ 30

קטיפה: 7/10 בקטפת לשקים ושקילת היבול הגולמי

ספירת מספר ההלקטים הסגורים שנשארו ע"ג הצמחים לאחר הקטיפה.

תוצאות

טיפול	ירוקים	יבול	טיב ידני	טיב ליין	חוזק	אורך	עדינות
1	0.50	557	23	20	34.8	1.34	3.81
2	0.00	572	24	20	33.9	1.32	4.05
3	1.00	562	26	21	35.1	1.35	3.87
4	1.57	555	24	21	35.8	1.35	3.90
5	1.00	546	23	20	34.7	1.33	3.73
6	2.29	544	23	20	34.4	1.33	4.21
7	0.43	558	24	20	36.4	1.34	3.83
8	0.78	565	21	20	34.7	1.33	3.66
9	0.67	579	25	22	36.6	1.35	3.88
ממוצע	0.91	560	24	21	35.15	1.34	3.88

סיכום

לא התקבל הבדל מובהק בין הטיפולים השונים ביבול ובמרכיבי איכות הסיבים גם במנות הגדושות של גליפוסט וקויק שניתנו בניסוי.
בכל הטיפולים כולל הביקורת הלא מטופלת כמעט ולא נשארו הלקטים ירוקים ע"ג הצמחים (גם כאן ההבדלים אינם מובהקים) כנראה שתוצאה זו נגרמה משילוך וקטיף מאוחר מדי.